

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 359/2022-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Milanom Kuzmom, advokátom, Floriánska 16, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Tost 1/2022 z 10. februára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. apríla 2022 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 5 Tost 1/2022 z 10. februára 2022 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 3 Ntok 1/2021 zo 16. júna 2021 v spojení s uznesením najvyššieho súdu č. k. 4 Tost 37/2021 z 23. novembra 2021 povolil podľa § 394 ods. 1, 4 písm. a) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok účinný od 1. januára 2006“) obnovu konania v trestnej veci sťažovateľa vedenej krajským súdom pod sp. zn. 2 T 31/2001, v ktorom bol sťažovateľ rozsudkom z 28. júna 2007 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 2 To 1/2008 z 11. novembra 2008 uznaný vinným zo spáchania trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1, 2 písm. h) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2005, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere pätnástich rokov so zaradením do III. nápravno výchovnej skupiny. Krajský súd zároveň podľa § 400 ods. 1 Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006 zrušil svoj rozsudok č. k. 2 T 31/2001

z 28. júna 2007 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 2 To 1/2008 z 11. novembra 2008 v celom rozsahu, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad. Zároveň krajský súd podľa § 403 Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006 z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006 vzal sťažovateľa do väzby s tým, že jeho väzbu podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006 nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka. Uznesením krajského súdu č. k. 5 T 1/2021 z 1. marca 2022 bola podľa § 244 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006 *per analogiam* uvedená trestná vec sťažovateľa postúpená na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Banská Bystrica, ktorý ju vedie pod sp. zn. 6 Tk 1/2022.

3. Krajský súd uznesením č. k. 5 T 1/2021 z 11. januára 2022 postupom *ex officio* podľa § 192 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný poriadok účinný do 31. decembra 2005“) rozhodol *per analogiam* tak, že sťažovateľ sa ponecháva vo väzbe z dôvodov podľa § 67 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005. Najvyšší súd napadnutým uznesením zrušil podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006 uznesenie krajského súdu č. k. 5 T 1/2021 z 11. januára 2022 ako nezákonné, „*keďže bolo vydané v rozpore so zákonom a na základe nesprávneho procesného postupu*“. Svoje právne závery najvyšší súd bližšie odôvodnil v odôvodnení svojho uznesenia č. k. 5 Tost 1/2022 z 10. februára 2022, pričom jeho argumentácia spočívala v dvoch rovinách. V prvej rovine najvyšší súd poukázal na to, že „*krajský súd postupoval podľa nesprávneho zákona*“, a v druhej rovine sa najvyšší súd zaoberal otázkou, „*či mal krajský súd vôbec konať ex officio (z úradnej povinnosti) o ponechaní obvineného vo väzbe potom, ako bolo rozhodnuté o vzatí obvineného do väzby po povolení obnovy konania podľa § 403 Tr. por. Sťažnostný súd dospel v tejto otázke k negatívnemu záveru.*“.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti brojí proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, pričom v prvom rade, vyvracajúc právne závery, ku ktorým dospel najvyšší súd, uvádza, že jeho návrhy a návrhy jeho obhajcu na prepustenie z väzby na slobodu, ktoré predniesli na neverejnom zasadnutí senátu krajského súdu konanom 11. januára 2022, v spojení s obsahom výpovede sťažovateľa je možné v zmysle § 62 ods. 1 Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006 považovať za žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006. Potvrdením tohto záveru je samotný výrok súdu v jeho uznesení č. k. 5 T 1/2021 z 11. januára 2022 o ponechaní sťažovateľa vo väzbe, ktorý „*obsahuje v sebe aj rozhodnutie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby*“. Navyše podľa názoru sťažovateľa „*keďže najvyšší súd zrušil uznesenie z 11.01.2022 a sám vo veci nerozhodol, o žiadosti o prepustenie z väzby doposiaľ nebolo meritórne rozhodnuté*“. V ďalšom sťažovateľ predkladá ústavnému súdu výklad, podľa ktorého „*Po právoplatnom povolení obnovy konania sa prejednávajúca vec dostala do štádia po podaní obžaloby, pričom krajský súd na neverejnom zasadnutí uviedol, že k predbežnému prejednaniu obžaloby ešte nedošlo. Keďže samotné podanie obžaloby nie je titulom ďalšej väzby, lebo takýto jeho dôsledok nie je ani pre krátku niekoľkodňovú dobu zakotvený výslovnou v zákone, a je neprípustné rozširovať možnosti obmedzenia osobnej*

slobody rozširujúcim výkladom viacerých ustanovení Trestného poriadku, možno konštatovať, že súd konajúci vo veci samej doposiaľ nerozhodoval meritorne o väzbe sťažovateľa.“. Od tejto skutočnosti sa podľa sťažovateľa odvíja ďalší jeho argument spochybňujúci ústavnú konformnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu spočívajúci v postupe najvyššieho súdu, ktorý tým, že nevrátil vec krajskému súdu na nové rozhodnutie, ale jeho uznesenie z 11. januára 2022 len zrušil, porušil právo sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o trvaní väzby, o ktorej nebolo dosiaľ rozhodnuté, a to v štádiu po podaní obžaloby. Sťažovateľ je vo väzbe od 23. novembra 2021, pričom „doposiaľ nebolo vydané rozhodnutie súdu konajúceho vo veci samej o ďalšom trvaní väzby a väzba nie je časovo ohraničená. Po štyroch mesiacoch väzby sa rozhoduje len o tom, ktorý súd je vecne a miestne príslušný. Konajúce súdy rozhodne nepostupovali s osobitnou starostlivosťou a urýchlením.“.

5. V rámci svojej argumentácie sťažovateľ namieta aj celkovú dĺžku trvania svojej väzby, a to s ohľadom aj na predošlé doby trvania väzby, ktorú musel vykonať v konaní krajského súdu vedenom pod sp. zn. 2 T 31/2001 a ktorú „nemožno len tak opomenúť.“. V tejto súvislosti uviedol, že „bol v prípade vraždy [REDAKOVANÉ] obmedzený na osobnej slobode väzbou od 01.03.2001 do 27.01.2004, t.j. 2 roky, 10 mesiacov a 26 dní. Po právoplatnom odsúdení rozsudkom Najvyššieho súdu sp. zn. 2 To 1/2008 dňa 11.11.2008... nastúpil na výkon 15 – ročného trestu odňatia slobody. Od 13.09.2010... vykonával súhrnný doživotný trest odňatia slobody uložený mu rozsudkom Špeciálneho súdu z 24.02.2009 sp. zn. BB-3T 3/2008 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu SR z 13.09.2010 sp. zn. 2 Toš 5/2009, ktorými bol zrušený vo výroku o treste rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 To 1/2008 z 11.11.2008.“. V prípade 15-ročného trestu odňatia vykonal trest odňatia slobody od 26. marca 2015 do 23. februára 2016, teda 10 mesiacov a 28 dní, a v prípade súhrnného doživotného trestu odňatia slobody vykonával trest odňatia slobody od 23. februára 2016 do 23. novembra 2021, teda do času povolenia obnovy konania. Teda v prípade 15-ročného trestu odňatia slobody bol sťažovateľ obmedzený na osobnej slobode po dobu 5 rokov a 10 mesiacov (od 1. marca 2001 do 27. januára 2004, od 11. novembra 2008 do 13. septembra 2010, od 26. marca 2015 do 23. februára 2016, od 23. novembra 2021 do spísania a podania ústavnej sťažnosti) a v prípade súhrnného doživotného trestu odňatia slobody viac ako 10 rokov (od 13. septembra 2010 do 26. januára 2015 a od 23. februára 2016 do 23. novembra 2021). Napokon sťažovateľ namieta aj celkovú dĺžku trestného konania, ktorá začala vznesením obvinenia 1. marca 2001 a do času podania ústavnej sťažnosti trvá už 21 rokov, a to nie jeho vinou.

6. V rámci svojej argumentácie sťažovateľ poukázal aj na závery vyplývajúce z rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci [REDAKOVANÉ] proti Slovenskej republike z 12. novembra 2019, sťažnosť č. 45084/14, na základe ktorého bola povolená obnova konania v jeho trestnej veci vedenej krajským súdom pod sp. zn. 2 T 31/2001 (uznesenie krajského súdu č. k. 3 Ntok 1/2021 zo 16. júna 2021 v spojení s uznesením najvyššieho súdu č. k. 4 Tost 37/2021 z 23. novembra 2021) a ktorý podstatným spôsobom spochybňuje existenciu dôvodného podozrenia zo spáchania stíhaného skutku sťažovateľom. V tomto smere poukázal predovšetkým na to, že výpoveď svedka [REDAKOVANÉ], ktorá bola kľúčovým dôkazom proti jeho osobe, nemôže byť považovaná za jediný usvedčujúci dôkaz proti nemu z dôvodu výhod, ktoré za ňu svedok [REDAKOVANÉ] dostal v podobe zbavenia jeho osoby obvinenia z vraždy [REDAKOVANÉ], prepustenia z väzby a zastavenia trestného stíhania za vraždu [REDAKOVANÉ] a prečin krivej výpovede, keďže práve z dôvodu výhod poskytnutých svedkom za ich beztrestnosť alebo iné

výhody môže byť spochybnená spravodlivosť konania ako celku. Poukázal tiež na rozpory medzi skutkovými vetami v obžalobe a rozsudkami, ktorými bol uznaný za vinného (v pôvodnom konaní pred povolením jeho obnovy), keď nie je zrejmé, ako znie skutok, ktorý mal spáchať. Spochybnil dôvody útekovej väzby a preventívnej väzby, ako aj porušenie zásady špeciality.

7. Porušenie zásady špeciality nachádza sťažovateľ v tom, že (i) krajský súd súčasne s európskym zatýkacím rozkazom nevydal aj zatýkací rozkaz podľa Trestného poriadku, (ii) vo výroku rozhodnutia súdu hlavného mesta Budapešť sú nesprávne uvedené údaje o sťažovateľovi, (iii) vo výroku rozhodnutia súdu hlavného mesta Budapešť nie je vymedzený skutok, ktorý je predmetom európskeho zatýkacieho rozkazu, a (iv) súd hlavného mesta Budapešť neudelil súhlas na trestné stíhanie sťažovateľa. Tieto jednotlivé body následne sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti veľmi podrobne rozoberá.

8. Na podklade už uvedeného sťažovateľ v petite podanej ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl.17 ods. 2, ods. 5 Ústavy... a čl. 5 ods. 4 Dohovoru... v súvislosti s jeho právom na urýchlené rozhodnutie o trvaní väzby, ako aj jeho základné práva na osobnú slobodu v súvislosti s neprimeranou dĺžkou väzby, právom na spravodlivé súdne konanie, súdnu ochranu a zákonného sudcu podľa čl. 17 ods. 2, ods. 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a ods. 4, čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom Najvyššieho súdu... v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tost 1/2022 a jeho uznesením z 10. februára 2022 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu... sp. zn. 5 Tost 1/2022 z 10. februára 2022 sa zrušuje.

3. Najvyššiemu súdu... prikazuje, aby sťažovateľa prepustil bezodkladne na slobodu.

4. Sťažovateľovi priznáva finančné zadostučinenie 5000,-€...

5. Najvyšší súd... je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania...“

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu. K porušeniu označených základných práv malo dôjsť nezákonným a ústavne nesúladným rozhodnutím, ktorým najvyšší súd podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006 zrušil uznesenie krajského súdu č. k. 5 T 1/2021 z 11. januára 2022, ktorým krajský súd *ex offo* rozhodol podľa § 192 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 o ponechaní sťažovateľa vo väzbe z dôvodov podľa § 67 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005. Zároveň sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namietol neexistenciu dôvodov útekovej a preventívnej väzby vrátane dôvodného podozrenia zo spáchania trestnej činnosti kladenej mu za vinu v spojení s porušením zásady špeciality v súvislosti s jeho vydaním na trestné stíhanie na územie Slovenskej republiky z Maďarskej republiky.

10. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Ústavný súd v prvej rovine svojej argumentácie konštatuje rozpor medzi obsahom sťažovateľom podanej ústavnej sťažnosti a obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, keď podstatná časť námietok sťažovateľa týkajúca sa dôvodov jeho preventívnej a útekovej väzby vrátane podľa jeho názoru neexistencie dôvodného podozrenia zo spáchania stíhanej trestnej činnosti ako materiálnej podmienky väzby vecne nesúvisí s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Najvyšší súd sa nevyjadroval k dôvodom útekovej a preventívnej väzby sťažovateľa, neposudzoval dôvodnosť podozrenia zo stíhanej trestnej činnosti a napokon sa nezaoberal ani sťažovateľom namietanou zásadou špeciality z dôvodu konštatácie, že k rozhodovaniu krajského súdu vôbec nemalo dôjsť (čo je posudzované v ďalšom texte tohto odôvodnenia), preto sa k uvedeným námietkam sťažovateľa nebude vyjadrovať ani ústavný súd a dotknutú časť podanej ústavnej sťažnosti odmieta podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

12. Nad rámec uvedeného z vlastných zistení ústavného súdu vyplýva, že obsah už uvedených námietok sťažovateľa bol predmetom dvoch samostatných ústavných sťažností sťažovateľa, o ktorých ústavný súd rozhodol ich odmietnutím predovšetkým z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde alebo z iných dôvodov. Išlo o uznesenie ústavného súdu č. k. III. ÚS 236/2022-25 z 28. apríla 2022, v ktorom bola posudzovaná ústavná konformnosť uznesenia krajského súdu č. k. 3 Ntok 1/2021 zo 16. júna 2021 a uznesenia najvyššieho súdu č. k. 4 Tost 37/2021 z 23. novembra 2021, ktorým bol sťažovateľ vzatý do väzby po rozhodnutí o povolení obnovy konania (kam riešenie týchto otázok na rozdiel od posudzovanej veci patrí), a uznesenie ústavného súdu č. k. I. ÚS 380/2022 z 23. júna 2022, ktorým bola posudzovaná ústavná konformnosť uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 6 Tk 1/2022 z 22. marca 2022 a uznesenia krajského súdu č. k. 3 Tos 24/2022 z 5. apríla 2022, ktorými sa rozhodlo o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby.

13. Predmetom rozhodovania o podanej ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 925/2022 teda nie sú a nemôžu byť dôvody útekovej a preventívnej väzby vrátane už uvedenej argumentácie, ale len ústavná udržateľnosť posudzovania najvyšším súdom postupu krajského súdu v tom smere, či mal tento súd *ex officio* rozhodovať podľa § 192 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005, keď takto rozhodol o ponechaní sťažovateľa vo väzbe z dôvodov podľa § 67 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005, a to z pohľadu namietaného porušenia základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru. Sťažovateľ sa v petite podanej ústavnej sťažnosti domáha vyslovenia porušenia aj základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré nemajú v okolnostiach jeho právnej veci vecné opodstatnenie, ako to už bolo sťažovateľovi vysvetlené v uznesení ústavného súdu č. k. I. ÚS 380/2022 z 23. júna 2022 v bodoch 80 až 84, na ktoré ústavný súd odkazuje.

14. Najvyšší súd v uznesení č. k. 5 Tost 1/2022 z 10. februára 2022 rozdelil svoju argumentáciu, ktorou postupom podľa § 194 ods. 1 Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006 zrušil uznesenie krajského súdu č. k. 5 T 1/2021 z 11. januára 2022 ako nezákonné, do dvoch rovín.

15. V prvej rovine svojej argumentácie videl nezákonnosť uznesenia krajského súdu č. k. 5 T 1/2021 z 11. januára 2022 v tom, že „*Krajský súd postupoval po povolení obnovy konania podľa predošlého procesného predpisu - zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) s poukazom na to, že obžaloba bola podaná ešte v roku 2001 a vec sa po povolení obnovy konania a zrušení meritórneho rozhodnutia dostala do štádia po podaní obžaloby.*

V tomto ohľade musí sťažnostný súd prisvedčiť, že z prechodného ustanovenia § 564 ods. 4 Tr. por. vyplýva, že vo veciach, v ktorých bola podaná obžaloba na krajský súd na vykonanie konania v prvom stupni pred 1. januárom 2006, má vykonať konanie v prvom stupni príslušný krajský súd podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2006.

Zákonodarca však v osobitnom prechodnom ustanovení § 567 Tr. por., ktoré je vo vzťahu špeciality k všeobecnému prechodnému ustanoveniu § 564 Tr. por., a leda má prednosť, upravil osobitne postup týkajúci sa obnovy konania, resp. postup po povolení obnovy konania.

Z vyššie citovaného prechodného ustanovenia § 567 ods. 1 Tr. por. vyplýva, že aj v prípade, ak bola obnova konania právoplatne povolená pred dňom nadobudnutia účinnosti nového Trestného poriadku (zákona č. 301/2005 Z. z.) t.j. pred 1. januárom 2006, na pokračovanie konania sa majú použiť už ustanovenia nového Trestného poriadku (zákona č. 301/2005 Z. z.) za podmienky, že je to pre obvineného priaznivejšie. Dôkazom z opaku (argumentum a contrario, argument opačného významu) treba odvodiť, že v prípade, ak bola obnova konania právoplatne povolená po nadobudnutí účinnosti zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok, t. j. v období po 1. januári 2006, na pokračovanie konania sa použijú vždy ustanovenia uvedeného nového Trestného poriadku (zákona č. 301/2005 Z. z.). V takom prípade už nie je možné postupovať podľa zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení účinnom do 31. decembra 2005 ani vo veci, v ktorej bola obžaloba podaná pred 1. januárom 2006. Uvedené vyplýva z toho, že prechodné ustanovenie § 567 ods. 1 Tr. por. je vo vzťahu špeciality k všeobecným prechodným ustanoveniam § 564 ods. 3, ods. 4 Tr. por., keďže upravuje zo všeobecného pravidla výnimku platnú pre procesný postup vo veciach týkajúcich sa konania po povolení obnovy konania, a teda v takom prípade nie je možné použiť všeobecné pravidlo uvedené v § 564 ods. 3, ods. 4 Tr. por., že vo veciach, v ktorých bola podaná obžaloba pred 1. januárom 2006, vykoná konanie v prvom stupni okresný súd, resp. krajský súd, na ktorý bola podaná obžaloba podľa predpisov účinných do 31. decembra 2005.

Uvedené je vecne odôvodnené aj tým, že v prípade trestného práva procesného platí v trestnom konaní všeobecne uznávaná zásada, že sa vždy postupuje podľa Trestného poriadku účinného v čase vykonávania daného úkonu, pokiaľ Trestný poriadok neustanoví inak. V tom je rozdiel od trestného práva hmotného, kde platí opačná zásada, teda trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá vždy podľa Trestného zákona účinného v čase spáchania činu a neskorší zákon je možné použiť len v prípade, ak je priaznivejší.

Z uvedeného potom vyplýva, že pokiaľ krajský súd postupoval v konaní, ktoré predchádzalo napadnutému uzneseniu, podľa predošlého procesného predpisu, t. j. podľa zákona č. 141/1961 Zb.

o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení účinnom do 31. decembra 2005, postupoval podľa nesprávneho zákona a v rozpore s prechodným ustanovením § 567 ods. 1 Tr. por. To, že v prípade procesného postupu krajského súdu išlo o nesprávny postup, je zrejmé aj z toho, že

- obvinený bol v rámci rozhodovania o povolení obnovy konania vzatý do väzby podľa § 403 Tr. por. z dôvodov § 71 ods. 1 písm. a), písm. c) Tr. por., pričom napadnutým uznesením bolo rozhodnuté o ponechaní obvineného vo väzbe podľa § 67 ods. 1 písm. a), písm. c) zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok),

- krajský súd konal a rozhodol napadnutým uznesením na neverejnom zasadnutí s účasťou procesných strán, avšak zákon č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) taký inštitút nepozná (na rozdiel od teraz účinného zákona č. 301/2005 Trestný poriadok) a na neverejnom zasadnutí je možné konať len bez účasti procesných strán a keď je potrebná účasť procesných strán, musí súd konať na verejnom zasadnutí.“

16. V druhej rovine svojej argumentácie sa najvyšší súd zaoberal otázkou, „či mal krajský súd vôbec konať *ex officio* (z úradnej moci či povinnosti) o ponechaní obvineného vo väzbe potom, ako bolo rozhodnuté o vzatí obvineného do väzby po povolení obnovy konania podľa § 403 Tr. por. Sťažnostný súd dospel v tejto otázke k negatívnemu záveru. V tomto ohľade treba poukázať, že k vzatiu do väzby obvineného došlo v súdnom konaní na základe toho, že bola povolená obnova konania a obvinený vykonával trest odňatia slobody uložený rozsudkom, ohľadom ktorého bola povolená obnova konania. Vec sa po povolení obnovy konania v danom prípade po zrušení meritórneho rozhodnutia v celom rozsahu dostala síce do štádia po podaní obžaloby, ale to neznamená, že súd má rozhodovať o ponechaní obvineného vo väzbe po podaní obžaloby podľa § 238 ods. 4 Tr. por. (krajský súd rozhodol napadnutým uznesením podľa § 192 zákona č. 141/1961 Zb.), keďže taká súdna kontrola väzby podľa tohto ustanovenia je odôvodnená len v prípade, že väzba pretrváva z prípravného konania, kedy je potrebné po podaní obžaloby rozhodnúť súdom o tom, či sa obvinený ponecháva vo väzbe spôsobom, za podmienok a v lehotách uvedených v § 72 ods. 4 Tr. por. a § 76 ods. 2 až 5 Tr. por. Použitie týchto ustanovení je však vylúčené v prípade vzatia obvineného do väzby podľa § 403 Tr. por. a neopodstatnenosť a nelogickosť takého rozhodovania vyplýva z tej skutočnosti, že ak sa povolí obnova konania a zároveň sa rozhodne o vzatí obvineného do väzby, po právoplatnosti takého rozhodnutia, nie je žiadny rozumný a legitímne odôvodniteľný argument, aby sa teoreticky už nasledujúci deň po právoplatnosti rozhodnutia o povolení obnovy konania a vzatia obvineného do väzby malo rozhodovať *ex officio* o tom, či sa obvinený ponecháva vo väzbe (v tomto ohľade je nepodstatné, že krajský súd dotknutým spôsobom o väzbe rozhodol až nasledujúci mesiac po vrátení spisu sťažnostným súdom po rozhodnutí o sťažnostiach podaných proti rozhodnutiu krajského súdu o povolení obnovy konania a vzatí obvineného do väzby). Sťažnostný súd teda túto otázku uzatvára nasledovne.

Pokiaľ bol obvinený vzatý do väzby postupom podľa § 403 Tr. por. na základe toho, že bolo rozhodnuté o povolení obnovy konania, následne už súd nerozhoduje o väzbe podľa § 238 ods. 4 Tr. por., keďže došlo k vzatiu obvineného do väzby v súdnom konaní. V takom prípade súd následne rozhoduje o väzbe iba v prípadoch podania žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu alebo ak má súd za to, že sa dôvody väzby zmenili, resp. že už netrvajú alebo v prípade rozhodovania o predĺžení celkovej lehoty väzby podľa § 76a Tr. por. Uvedené samozrejme neplatí

v prípade, ak bolo v rámci povolenia obnovy konania rozhodnuté o vrátení veci prokurátorovi do prípravného konania, kedy v prípade následného opätovného podania obžaloby súd postupuje pri rozhodovaní o väzbe štandardným spôsobom vrátane rozhodovania podľa § 238 ods. 4 Tr. por. “.

17. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

18. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu konštatuje, že najvyšší súd konal ako súd sťažnostný v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval bez interpretačného excesu, jeho úvahy vychádzajú z príslušnej zákonnej úpravy, ktorú vyložil ústavne súladným postupom, a tieto úvahy považuje ústavný súd za legitímne, právne akceptovateľné, ústavne konformné a (aj pre sťažovateľa navyše právne zastúpeného) zrozumiteľné. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu teda dáva odpoveď na dôvody nezákonnosti posudzovaného uznesenia krajského súdu č. k. 5 T 1/2021 z 11. januára 2022. Vzhľadom na veľmi podrobné a právne precízne odôvodnenie nepovažuje ústavný súd za potrebné uviesť k tomuto uzneseniu žiadne ďalšie/podporné argumenty. Z hľadiska sťažovateľom označeného základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru v časti týkajúcej sa vecnej stránky napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ako aj rýchlosti konania pri rozhodovaní o ďalšom trvaní väzby je relevantná skutočnosť, že k takému konaniu krajského súdu pod sp. zn. 5 T 1/2021 ani nemalo dôjsť a uznesenie z 11. januára 2022 je rozhodovacím excesom. Ak teda bolo uznesenie krajského súdu č. k. 5 T 1/2021 z 11. januára 2022 zrušené ako celok z dôvodu jeho nezákonnosti spočívajúcej v tom, že krajský súd rozhodoval podľa nesprávneho právneho predpisu a navyše ani nemal ku konaniu, v ktorom takéto rozhodnutie vydal, pristúpiť, tak všetok jeho obsah týkajúci sa dôvodov útekovej a preventívnej väzby, ako aj porušenia zásady špeciality, nedostatočného odôvodnenia dôvodného podozrenia zo spáchania stíhanej trestnej činnosti sťažovateľom a iných (pozri body 5 až 7) je právne irelevantný a nemá význam ho ani argumentačne rozporovať (tieto otázky boli predmetom samostatného posudzovania, a to aj ústavného súdu, ako to vyplýva z bodu 12 tohto odôvodnenia). Tento záver ústavného súdu je teda potrebné rozšíriť aj na sťažovateľom predstretú argumentáciu v bode 4 tohto rozhodnutia, ktorá je zjavne neopodstatnená, keďže krajský súd nemal rozhodovať *ex officio*, k čomu nezákonne pristúpil. Za týchto okolností sprievodné vyjadrenia sťažovateľa nie je možné považovať za žiadosť o prepustenie z väzby, ktorú mal však sťažovateľ kedykoľvek možnosť podať, čo aj urobil a bolo o nej rozhodnuté, ako to opäť vyplýva z bodu 12 tohto odôvodnenia.

19. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

20. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľa už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júla 2022

Ladislav Dudíťš
predseda senátu